

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a JUDr. Ing. Venduly Sochorové ve věci

žalobce: **Mgr. O. K., MBA**
zastoupen advokátem Mgr. Ladislavem Kudrnou, MBA
sídlem Mírové náměstí 157/30, Litoměřice

proti

žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor správní a Krajský
živnostenský úřad**
sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 8. 2020, č. j. JMK 110127/2020, sp. zn. S-JMK 97239/2020 OSPŽ/DK

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 8. 2020, č. j. JMK 110127/2020, se ruší v části, v níž žalovaný zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Brna, Živnostenského úřadu města Brna, ze dne 10. 6. 2020, č. j. MMB/0220683/2020 v části, v níž Magistrát města Brna, Živnostenský úřad města Brna, zrušil žalobci živnostenské oprávnění k provozování živnosti s předmětem podnikání Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin. Věc se v tomto rozsahu vrací žalovanému k dalšímu řízení.

- II. Rozhodnutí Magistrátu města Brna, Živnostenského úřadu města Brna, ze dne 10. 6. 2020, č. j. MMB/0220683/2020, se ve výrokové větě „se... ruší živnostenské oprávnění k provozování živnosti s předmětem podnikání Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona...“ zrušuje v části textu „Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin“.
- III. Ve zbytku se žaloba zamítá.
- IV. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 5 614 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce, Mgr. Ladislava Kudrny, MBA.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce napadá v záhlaví uvedené rozhodnutí žalovaného, kterým zamítl jeho odvolání a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Brna, Živnostenského úřadu města Brna (dále jen „živnostenský úřad“) ze dne 10. 6. 2020, č. j. MMB/0220683/2020. Uvedeným rozhodnutím živnostenský úřad podle § 58 odst. 1 písm. a) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „živnostenský zákon“), zrušil žalobci živnostenské oprávnění k provozování živnosti s předmětem podnikání „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“ a „Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin“ z důvodu, že již nesplňuje všeobecnou podmínku provozování živnosti podle § 6 odst. 1 písm. b) živnostenského zákona, tj. podmínku bezúhonnosti ve smyslu § 6 odst. 2 téhož zákona, kdy zákonem vyžadovaná souvislost úmyslného trestného činu s podnikáním vyplývá ze vztahu trestného činu k podnikání

II. Obsah žaloby

2. Správní orgány nerespektovaly závěry plynoucí z judikatury, na kterou samy odkazovaly (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 229/2014-36, ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 As 69/2008-50, ze dne 2. 2. 2012, č. j. 7 As 47/2011-84, nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 35/08).
3. Žalobce namítá, že nelze shledat souvislost mezi činností, za kterou byl žalobce odsouzen, a mezi podnikatelskou činností, k níž mu je napadeným rozhodnutím rušeno živnostenské oprávnění. S ohledem na trestní rozsudek lze shledat souvislost jednání, za které byl odsouzen, výlučně s podnikatelskou činností v oboru advokacie, jak bylo učiněno i v rámci trestního rozsudku. Jde o omezení podnikání žalobce mimo předmět podnikání, v němž se stíhaného jednání dopustil.
4. Nelze ztotožňovat výkon advokacie s jakoukoliv volnou živností s odkazem na to, že se jedná o poskytování služeb. Řada volných živností spočívá v dodávkách zboží a nikoli ve službách. I ve vztahu ke službám se jedná o extenzivní výklad. Nelze například dovozovat, že by se jednání spočívající v účasti na spáchání úvěrového podvodu ze strany osoby v postavení finančního poradce dotýkala jeho případné podnikatelské činnosti v oblasti poradenství ve výživě. Je třeba zvažovat, v jakém postavení daná osoba dopouštějící se

trestného činu jednala a také, zda je vlastně vůbec možné dopustit se obdobného jednání při výkonu podnikatelské činnosti, s níž by mělo být jednání v souvislosti.

5. Žalobce namítá, že souvislost jednání, kterého se dopustil v rámci výkonu advokacie, s podnikatelskou činností založil živnostenský úřad čistě na slovním spojení „zprostředkoval“, „zajistil“ apod., a to aniž by se blíže zabýval kontextem s konkrétní podnikatelskou činností. Takto vymezené jednání by se mohlo vztahovat výlučně k oboru činnosti č. 47 Zprostředkování obchodu a služeb (nikoli i k č. 48 Velkoobchod a maloobchod, potažmo Prodej kvasného lihu; kdy se jedná o dodávky a nikoliv služby). Je však nezbytné zkoumat, zda zajištění či zprostředkování bylo činěno právě v souvislosti s podnikatelskou činností v daném oboru. Dle uvedeného měl žalobce zprostředkovat vyhotovení textů nepravdivých znaleckých posudků. Dle názoru žalobce nelze stíhané jednání vztahovat do souvislosti se zprostředkovatelskou činností ve smyslu živnostenského zákona. Lze se jen těžko domnívat, že žalobcova podnikatelská činnost v tomto oboru je zaměřena na zprostředkování nepravdivých znaleckých posudků apod. Naopak veškerá protiprávní činnost byla činěna v souvislosti s výkonem advokacie v rámci zastupování klientů, byť dle závěrů trestního rozsudku v rozporu se zákonem. Nelze dále dovozovat, že by se jednání, ze kterého byl žalobce uznán vinným, mohl dopustit například v souvislosti s velkoobchodem a maloobchodem, kdy v rámci této činnosti nelze predikovat ovlivňování svědků, dodávku nepravdivých posudků a podobné činnosti, když nemají žádnou spojitost s takovým podnikáním.
6. Žalobce v obecné rovině nepopírá, že trestný čin krácení daně a jiné povinné platby by mohl mít souvislost s jakýmkoli podnikáním s ohledem na nedělitelnost daňových povinností mezi různé podnikatelské obory. Nicméně v případě žalobce nelze trestný čin krácení daně a jiné povinné platby dávat do souvislosti s předmětem podnikání „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“, obor č. 48. Velkoobchod a maloobchod, ani s předmětem podnikání „Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin“, jak nesprávně učinil živnostenský úřad. Žalobce nebyl odsouzen za trestný čin krácení daně. Přesto živnostenský úřad navázal svoji argumentaci na tuto trestnou činnost, kterou však páchaly osoby, při jejichž obhajobě se žalobce dopustil jednání, ze kterého byl shledán vinným. Nelze řetězit jednání žalobce na jednání třetích osob, které při své činnosti advokáta zastupoval. Neobstojí ani argument živnostenského úřadu spočívající v ochraně majetku společnosti s ohledem na zjištěný motiv žalobce.
7. Žalobce namítá, že živnostenský úřad nesprávně resp. ryze formalisticky provedl test proporcionality. Jelikož zde není souvislost mezi jednáním žalobce s danou podnikatelskou činností, není zde ani potřeba obrany společnosti.
8. Žalobce namítá neúměrný zásah do jeho základního práva na podnikání, kdy živnostenský úřad dovozoval souvislost jednání žalobce s jakoukoli podnikatelskou činností, nikoliv výlučně s podnikatelskou činností v oboru advokacie, která jediná vyplývá z trestního rozsudku. Tímto zásahem živnostenský úřad de facto znemožňuje žalobci výdělečnou činnost a jeho řádné začlenění do společnosti a odčinění újmy způsobené činností, za níž byl odsouzen, jakož i úhradu peněžitého trestu. Rozhodnutí je v rozporu s § 6 odst. 2 živnostenského zákona jakož i v rozporu s ustálenou judikaturou (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2015, č. j. 9 As 229/2014-36 či nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 35/08 ze dne 7. 4. 2009), potažmo i s Listinou základních práv a svobod.

III. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný navrhuje podanou žalobou zamítnout, jelikož vznesené námitky považuje za nedůvodné. Odkazuje na napadené rozhodnutí a argumentuje ke každému žalobnímu bodu.
10. Podle žalovaného souvislost trestné činnosti žalobce s podnikáním existuje a byla prokázána, neboť snaha o zajištění nepravdivých, falešných podkladů a listin se vztahuje k podnikání jak v obecné rovině, tak k jednotlivým živnostenským oprávněním, které měl žalobce v držení. Žalovaný uvádí, že ve věci rušených živnostenských oprávnění se nejedná pouze o zájmy žalobce nebo o zájmy osob, které zastupuje, ale jedná se minimálně ve stejné míře i o zájmy osob, se kterými má podnikatel obchodní vztah, tj. obchodní partneři, zákazníci, instituce mající ve své působnosti výběr daní, pojistného apod. Dle žalovaného postupovaly správní orgány v dané věci zcela ve smyslu závěrů nálezů Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 35/08 ze dne 7. 4. 2009, které smysl a účel podmínky bezúhonnosti spatřují v ochraně základních práv a svobod třetích osob, jež by mohly být dotčeny podnikáním provozovaným v rozporu s právem a dobrými mravy.

IV. Posouzení věci krajským soudem

11. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jedná se o žalobu přípustnou. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání za splnění zákonných podmínek (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
12. Dle § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích uplatněných žalobních bodů, jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti, a dospěl k závěru, že žaloba je částečně důvodná.
13. Soud nejprve stručně nastíní skutkový stav, jak vyplynul z napadeného rozhodnutí a ze správního spisu, a to v rozsahu potřebném pro následné posouzení věci.
14. Rozhodnutí živnostenského úřadu bylo vydáno na podkladě rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 26. 9. 2019, č. j. 7 To 234/2019-9728, kterým byl žalobce uznán vinným tím, že se účastnil činnosti organizované zločinecké skupiny; společným jednáním s více osobami lživě jiného obvinil z trestného činu v úmyslu přivodit jeho trestní stíhání, spáchal takový čin v úmyslu jiného vážně poškodit v zaměstnání a tento úmyslný trestný čin spáchal jako člen organizované zločinecké skupiny; pohrůzkou jiné těžké újmy nutil jiného, aby něco konal, takový čin spáchal jako člen organizované skupiny, tykový čin spáchal na svědkovi v souvislosti s výkonem jeho povinnosti a tento úmyslný trestný čin spáchal jako člen organizované zločinecké skupiny; společným jednáním s více osobami pomáhal pachateli trestného činu v úmyslu umožnit mu, aby unikl trestnímu stíhání a trestu a tento úmyslný trestný čin spáchal jako člen organizované zločinecké skupiny, čímž spáchal zvláště závažný zločin účast na organizované zločinecké skupině dle § 361 odst. 1 alinea druhá trestního zákoníku; zločin křivé obvinění dle § 345 odst. 2, odst. 3 písm. c) trestního zákoníku spáchaný ve formě spolupachatelství dle § 23 trestního zákoníku, který spáchal ve prospěch organizované zločinecké skupiny dle § 107 odst. 1 trestního zákoníku; zločin vydírání dle § 175 odst. 1, odst. 2 písm. a), písm. e) trestního zákoníku, který spáchal ve prospěch organizované zločinecké skupiny dle § 107 odst. 1 trestního zákoníku; přečin

nadržování dle § 366 odst. 1 trestního zákoníku spáchaný ve formě spolupachatelství dle § 23 trestního zákoníku, který spáchal ve prospěch organizované zločinecké skupiny dle § 107 odst. 1 trestního zákoníku, a za to byl odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 2 let s podmíněným odkladem výkonu tohoto trestu na zkušební dobu v trvání 4 let. Současně byl žalobci uložen peněžitý trest ve výši 1 000 000 Kč a pro případ, že by tento trest nebyl ve stanovené lhůtě vykonán, náhradní trest odnětí svobody v trvání 1 roku. Dále byl žalobci uložen také trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu advokacie na dobu 7 let. Současně bylo trestním rozsudkem uloženo opatření zabránění věci ohledně všech věcí, které v průběhu trestního stíhání svědek vydal orgánům činným v trestním řízení. Jednalo se o věci, které byly svědkovi předány za účelem komunikace svědka se žalobcem.

15. Živnostenský úřad dospěl k závěru, že žalobce nelze považovat za bezúhonného, neboť spáchal takový trestný čin, u kterého je dána souvislost s oběma rušenými živnostmi.
16. Souvislost volné živnosti s předmětem podnikání „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“ s činností žalobce, za kterou byl odsouzen, živnostenský úřad nejprve obecně vymezil tak, že v obou případech podnikání, tj. jak při činnosti advokáta, tak při provozování volné živnosti, se jedná o poskytování služeb jiným osobám, kdy tyto služby mají po stránce formálně technické shodnou podstatu – jedná se o služby, které užívají obdobné postupy a výstupy, samozřejmě s rozdíly ve vazbě na určitý charakter služby. Následně v konkrétní rovině živnostenský úřad uvedl, že trestné činy žalobce mají pro svoji povahu souvislost minimálně s následujícími obory volné živnosti: č. 47 - Zprostředkování obchodu a služeb, č. 48 - Velkoobchod a maloobchod, č. 60 - Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků, č. 69 - Překladačská činnost a č. 70. - Služby v oblasti administrativní správy a služby organizačně hospodářské povahy. Žalobce např. zprostředkoval vyhotovení textů nepravdivých notářských zápisů či nepravdivých prohlášení za odměnu a předání peněz od obžalovaného (obor č. 47 volné živnosti); poskytoval rady a prováděl konzultační činnost ve vztahu k osobám zúčastněným na trestné činnosti (obor č. 60 volné živnosti); zajistil (přeložil) text prohlášení třetí osoby na flash disku z angličtiny do češtiny (obor č. 69 volné živnosti); upravoval a doplňoval text prohlášení třetí osoby, podílel se na převodu textu do slovenštiny a po odmítnutí ověření notářkou kvůli slovenskému jazyku znovu na převodu textu do češtiny (obory č. 70 a 69 volné živnosti); organizoval a realizoval úkony a jednání, které měly vést k pomoci obžalovaným v trestní věci (obor č. 70. volné živnosti).
17. Dále živnostenský úřad vycházel při svých úvahách o souvislosti trestných činů spáchaných žalobcem s podnikáním ze skutečnosti, že jednání žalobce mělo vazbu na trestní věc sp. zn. 46 T 5/2015, která se týkala krácení daňové povinnosti ve velkém rozsahu v souvislosti s obchody s pohonnými hmotami., se kterými obchodovali obžalovaní v řetězci jednotně řízených obchodních společností, aniž by řádně odváděli daň z přidané hodnoty. Žalobce v zjištěném úmyslu jednal tak, aby nepravdivá písemná prohlášení a na to navazující nepravdivá trestní oznámení u orgánů činných v trestním řízení a křivá obvinění příslušníků Policie ČR pomohla obžalovaným, kteří se dopustili daňových úniků. Na základě uvedeného shledal živnostenský úřad souvislost mezi trestnou činností žalobce a krácením daní a následně pak souvislost jednání žalobce s oborem č. 48 – Velkoobchod a maloobchod volné živnosti s předmětem podnikání „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“ a s koncesí s předmětem podnikání „Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin“. Živnostenský úřad

konstatoval, že důvodem zavedení této koncese byl zájem státu na zvýšené kontrole této obchodní činnosti za účelem zabránění daňovým únikům v souvislosti s prodejem uvedených komodit a zamezení opakování metanolové aféry.

18. Ve vztahu k principu proporcionality živnostenský úřad uvedl, že je třeba posuzovat případy střetů základních práv a svobod s veřejným zájmem. Živnostenský úřad se přiklonil k veřejnému zájmu. Podle živnostenského úřadu je postavení advokáta jiné, než postavení běžného občana či podnikatele bez vzdělání a praxe. Ve smyslu § 3 občanského zákoníku je to osoba, která se veřejně hlásí k odbornému výkonu jako příslušník určitého povolání nebo stavu a dává tím najevo, že je schopen jednat se znalostí a pečlivostí, která je s jeho povoláním spojena. Advokát není vázán pokyny klienta, jsou-li v rozporu s právními předpisy; o tom je advokát povinen klienta poučit. Žalobce, ačkoli byl povinen jednat čestně a svědomitě, jednal tak, že naplnil skutkovou podstatu trestných činů, za které byl odsouzen, a to vzhledem k výše uvedenému úmyslně a v souvislosti s podnikáním, s vědomím nezákonnosti a nečestnosti svého jednání a za odměnu.
19. Žalovaný napadené rozhodnutí odůvodnil vzhledem k odvolacím námitkám žalobce. K odvolací námitce ohledně absence prokázání souvislosti spáchaných trestných činů s podnikáním žalobce žalovaný uvedl, že jak výkon advokacie, tak živnostenské podnikání je poskytování služeb. Pokud tedy živnostenský úřad odvodil souvislost trestného jednání s podnikáním od obsahových náplní živnosti volné a tuto souvislost nalezl, byť pouze u některých oborů živnosti volné, nelze považovat takový postup za protiprávní. Takové úvaze i postupu přisvědčuje rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 2. 2012, č. j. 7 As 47/2011-84, z něhož plyne, že podstatná je povaha činnosti a nikoli předmět, s nímž je spojena. V případě živnosti „Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin“ žalovaný uvedl, že tato živnost má své základy v živnosti volné, ze které byla vyčleněna za účelem zajištění důslednější kontroly jak kvality prodáváného zboží, tak lepší zajištění výběru daňových povinností. Je možné konstatovat, že předmětná živnost je opět poskytováním služeb a zboží a má tak souvislost s jednáním, pro které byl vynesena odsuzující rozsudek. Souvislost lze nalézt i v té rovině, že jak výkon advokacie, tak prodej lihu by měl být prováděn či vykonáván s náležitou péčí, svědomitostí a důrazem na dodržování právních předpisů. Žalovaný přisvědčil i závěrům živnostenského úřadu ohledně proporcionality. Dodal že jednání žalobce, které bylo potrestáno, mělo směřovat v uvedení v omyl, k zastření pravdivých skutečností, a to jak ve vztahu ke státní moci, tak ve vztahu k fyzickým osobám. Tím je zcela zjevné, že byl napadán či narušován veřejný zájem, který je především v otázkách podnikání (tedy i živnostenského podnikání) dodržování právních předpisů, rovného postavení a touto cestou i požadavek na morální a čestné jednání. Proto byl ochráněn veřejný zájem s vyšší intenzitou než právo fyzické osoby na podnikání. Žalovaný podané odvolání zamítl a napadené rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.
20. V nyní souzené věci je předmětem sporu zejména subsumpce zjištěného skutkového stavu pod § 6 odst. 2 živnostenského zákona. Podle tohoto ustanovení se pro účely živnostenského zákona nepovažuje za bezúhonnou osoba, „*která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně, jestliže byl tento trestný čin spáchan v souvislosti s podnikáním, anebo s předmětem podnikání, o který žádá nebo který ohlašuje, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena.*“ Živnostenský úřad totiž podle § 58 odst. 1 písm. a) živnostenského zákona zruší živnostenské oprávnění mimo jiné v případě, kdy podnikatel

již nesplňuje podmínky bezúhonnosti pro účely zmiňovaného zákona, tak jako tomu bylo i v dotčeném správním řízení.

21. Výklad § 6 odst. 2 živnostenského zákona je třeba provést se zřetelem na smysl a účel podmínky bezúhonnosti. Souvislost skutkové podstaty (respektive trestného činu) s podnikáním je nutné vykládat s ohledem na aprobovanou činnost konkrétní podnikatelské osoby a tuto souvislost řádně zdůvodnit, neboť jen tak je možné dostát požadavkům ústavně konformního výkladu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 As 69/2008-50, a ze dne 2. 2. 2012, č. j. 7 As 47/2011-84).
22. V rozsudku ze dne 5. 3. 2015, č. j. 9 As 229/2014-36, Nejvyšší správní soud rozvedl, že *„hlediskem posuzování musí vždy být to, zda povaha trestné činnosti osoby způsobuje obavu z dotčení základních práv a svobod třetích osob při výkonu konkrétní aprobované činnosti a zda by zásah do práva na podnikání nebyl v rozporu s principem proporcionality. Otázku, jestli má trestná činnost takovou souvislost s podnikáním (nebo předmětem podnikání), že způsobuje ztrátu bezúhonnosti ve smyslu živnostenského zákona, je třeba zodpovědět v kontextu konkrétní věci a živnostenského oprávnění. Nejvyšší správní soud tím nezpochybňuje názor stěžovatele, vyjádřený v kasační stížnosti, že existují určité trestné činy, které budou pro svou obecnou povahu souviset s jakoukoliv podnikatelskou činností. Tato souvislost by však musela být ve všech takových případech odůvodněna vztahem ke každé jednotlivé podnikatelské činnosti. Výklad podmínky bezúhonnosti, dle kterého trestný čin spáchaný v souvislosti s některou z podnikatelských činností osoby je automaticky důvodem pro zrušení všech jejích živnostenských oprávnění, neúměrně zasahuje do základního práva podnikat a je tak v rozporu s Ústavou.“*
23. Podle závěrů uvedeného v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2019, č. j. 7 As 146/2018-18, *„[p]odmínku bezúhonnosti je přitom nutno chápat jako určitý ochranný prostředek, kterým se stát brání proti živnostenskému podnikání těch osob, u nichž se lze důvodně obávat, že touto svojí činností budou poškozovat zájmy jedinců i společnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 A 11/2002 - 33, nebo náález Ústavního soudu ze dne 7. 4. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 35/08).“*
24. Na základě aplikace citovaných závěrů na projednávanou věc dospěl krajský soud k závěru, že správní orgány se náležitě zabývaly vztahem mezi trestnou činností žalobce a oběma předměty jeho živnostenského oprávnění. Dle názoru krajského soudu existuje souvislost mezi trestnou činností žalobce a živností volnou s předmětem podnikání „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“. Zdůvodnění souvislosti trestné činnosti žalobce a koncesované živnosti s předmětem podnikání „Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin“ však krajský soud nepovažuje za správné.

Souvislost mezi trestnou činností žalobce a živností volnou s předmětem podnikání „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“
25. K námitkám žalobce vystaveným na argumentaci, že se trestného činu dopustil v rámci výkonu advokacie a nemůže zde tedy být dána souvislost s podnikáním dle živnostenského zákona resp. s volnou živností, krajský soud uvádí následující.
26. Ze zákona ani z judikatury správních soudů neplyne, že by v zájmu ochrany jedinců či společnosti nebylo možné zrušit živnostenské oprávnění k provozování volné živnosti v případě, že k trestné činnosti došlo při výkonu advokacie. Ve smyslu výše citovaných závěrů Nejvyššího správního soudu je otázka existence souvislosti trestné činnosti žalobce v rámci výkonu advokacie s volnou živností s předmětem podnikání „Výroba, obchod a

služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“ třeba posoudit v kontextu věci a živnostenského oprávnění.

27. Podstatná je povaha jednání, kterým žalobce naplnil skutkovou podstatu jednotlivých trestných činů, než že se tohoto jednání dopustil při výkonu povolání advokáta. I advokáti mohou pro své klienty vykonávat kromě právních služeb také činnosti organizačně-technické, obchodní, manažerské, zprostředkovatelské apod. Pojem výkon advokacie je pojmem obsahově širším než pojem poskytování právních služeb, jak plyne z odborné literatury (KOVÁŘOVÁ D. a kol. Zákon o advokacii a stavovské předpisy. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Komentář k § 1 odst. 1) i z rozhodovací praxe soudů (srov. nálezný Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 30/21, ze dne 19. 7. 2022). V daném případě šlo o jednání žalobce, za které byl odsouzen, zcela zřejmě nad rámec poskytování právních služeb ve smyslu § 1 odst. 2 zákona o advokacii. Jednalo se svojí povahou o činnost organizační či zprostředkovatelskou, kterou žalobce podporoval „zájmy“ svého klienta (předávání již vyhotovených textů prohlášení, finančních prostředků a pokynů, překlad a úprava textu prohlášení), nikoli o některou ze zákonem jmenovaných forem právní pomoci, kterou by nemohl podnikatel poskytovat na základě živnostenského zákona.
28. Správní orgány vycházely z toho, že tentýž typ činnosti, kterou žalobce spáchal trestný čin, spadá i do předmětu podnikání v rámci volné živnosti (poskytování služeb jiným osobám, které užívají podobné postupy a výstupy, samozřejmě s rozdíly ve vazbě na charakter určité služby). Do tohoto obecného rámce správní orgány zasadily souvislost konkrétní trestné činnosti žalobce s jemu aprobovanou podnikatelskou činností, resp. s obsahovou náplní jednotlivých oborů volné živnosti.
29. Takovou úvahu správních orgánů krajský soud akceptuje. Není pochyb, že zde existuje určitá věcná spojitost trestné činnosti žalobce s organizačními, konzultačními či zprostředkovatelskými podnikatelskými aktivitami provozovanými na základě živnostenského oprávnění. Při posouzení otázky, zda je tato souvislost natolik intenzivní, že způsobila ztrátu bezúhonnosti žalobce ve smyslu živnostenského zákona, krajský soud dospěl k následujícímu závěru.
30. Podnikatel, který má splňovat podmínku bezúhonnosti jako předpokladu pro provozování volné živnosti s obory činností jako např. „Zprostředkování obchodu a služeb“, „Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků“, „Služby v oblasti administrativní správy a služby organizačně hospodářské povahy“ by se neměl v souvislosti s jakýmkoli profesionálním obstaráváním záležitostí jiného či v rámci jakéhokoli profesionálního poradenství jinému či poskytování odborné pomoci nebo při řízení činností a projektů dopustit jednání v rámci organizovaného zločinu, které spočívá v zajištění křivé výpovědi třetí osoby, ve vydírání třetí osoby či v pomoci pachateli úmyslného trestného činu, aby unikl trestnímu stíhání. Toliko nad rámec nezbytného a jako obiter dictum lze uvést, že uvedený závěr platí i pro obor činnosti včleněný do živnosti volné s účinností od 1. 1. 2021 pod pořadovým č. 80 - Poskytování služeb pro právnické osoby a svěřenské fondy.
31. Podle krajského soudu bylo zrušení volné živnosti s předmětem podnikání „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“ přiměřeným následkem pro žalobce, kdy v pozici prostředníka vyjednával a obstarával cizí záležitosti a při této činnosti v zistném úmyslu následoval pokyny klienta, ačkoli musel vědět, že jsou v rozporu se zákonem, přičemž narušil zájem na zabránění vzniku organizovaných

zločineckých skupin, na potlačení jejich aktivit a na eliminaci s nimi spojeného organizovaného zločinu (účast na organizované zločinecké skupině); zájem na ochraně řádné činnosti státních orgánů a zájem na ochraně občanů před lživými útoky na jejich práva, svobodu a čest (křivé obvinění); svobodné rozhodování člověka (vydírání) či zájem zákonodárce na odhalování a potrestání základní (hlavní) trestné činnosti (nadržování).

32. Krajský soud má ve shodě se správními orgány za to, že proti takovému jednání resp. podnikání má být beze sporu poskytnuta ochrana jak jednotlivcům, tak i státu.
33. Podle krajského soudu tak v případě volné živnosti správní orgány dostatečně vysvětlily, jaké úvahy je vedly k zásahu do základního práva žalobce podnikat podle čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Žalobní námitka týkající se formalismu při provedení testu proporcionality zde tedy není důvodná.
34. Krajský soud souhlasí se žalobcem, že ne všechny obory volné živnosti jsou založeny na poskytování služeb, včetně oboru č. 48 - Velkoobchod a maloobchod, nicméně tato skutečnost není sama o sobě schopná ovlivnit výše uvedené závěry. Je zcela dostačující, pokud živnostenský úřad poukázal na některé z oborů volné živnosti, které na poskytování služeb založeny jsou a vyzdvihl jejich povahu (zprostředkování, konzultace, poradenství, organizace) a v této nalezl souvislost s trestnou činností spáchanou žalobcem. Pro úplnost krajský soud dodává, že živnostenský zákon upravuje pouze jedinou volnou živnost v § 19 písm. c) a § 25. Správní orgány nemohly tedy postupovat jinak, než že zrušily žalobci podle § 58 odst. 1 písm. a) živnostenského zákona tuto volnou živnost jako „celek“.

Souvislost mezi trestnou činností žalobce a koncesovanou živností s předmětem podnikání „Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin“

35. Naopak správními orgány dovozená souvislost trestné činnosti žalobce s koncesí „Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin“ je podle krajského soudu značně nepřímá. Nebylo nijak prokázáno, že by se samotný žalobce v rámci svého podnikání dopustil daňových podvodů, ani že by předmět podnikání žalobce byl totožný s předmětem podnikání jeho klienta, ve kterém tento páchal daňové podvody nebo že by svému klientovi poskytoval nebo zajišťoval poradenství, jak se nezákonně vyhnout daňové povinnosti.
36. Žalovaným popsána souvislost mezi koncesí a trestnou činností žalobce spočívající v tom, že předmětná živnost byla vyčleněna z živnosti volné, že jde o poskytování služeb a zboží a že je zde zájem na řádném výběru daní a na řádném provozování dané živnosti ani skutečnost, že jak výkon advokacie, tak prodej lihu by měl být prováděn s náležitou pečlivostí a důrazem na dodržování právních předpisů, nemůže obstát z toho důvodu, že se jedná o souvislost příliš širokou a obecnou. V případě akceptování výkladu zastávaného správními orgány by žalobci ve výsledku bylo znemožněno vykonávat prakticky jakoukoli živnost. Výklad správních orgánů je proto rovněž nutné odmítnout jako neproporcionální.
37. Krajský soud nepřehlédl, že živnostenský úřad spatřoval souvislost nezákonné pomoci žalobce obžalovaným, kteří se dopustili daňových úniků, rovněž s oborem volné živnosti č. 48 – Velkoobchod a maloobchod. S ohledem na výše uvedené nemůže tento závěr živnostenského úřadu obstát. Nicméně tato dílčí nesprávná úvaha nemá vliv na správnost ostatních, soudem výše akceptovaných závěrů vyslovených správními orgány ve vztahu k souvislosti trestné činnosti žalobce s živností volnou.

V. Závěr a náklady řízení

38. Ze všech shora uvedených důvodů dospěl krajský soud k závěru, že žaloba je částečně důvodná, kdy trestná činnost žalobce neměla přímou souvislost s provozováním koncesované živnosti s předmětem podnikání „Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin“. Správní orgány neprokázaly, že by žalobce ve vztahu k této živnosti nesplnil podmínku bezúhonnosti ve smyslu § 6 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 6 odst. 2 živnostenského zákona, a proto zrušení živnostenského oprávnění k provozování předmětné živnosti znamenalo neopodstatněný zásah do práva žalobkyně na podnikání dle čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.
39. Krajský soud v návaznosti na závěry judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2016, č. j. 6 As 63/2016 - 40 a na něj navazující rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 1. 6. 2017, č. j. 5 A 31/2011 - 157) zrušil napadené rozhodnutí i rozhodnutí prvostupňové pouze zčásti, a to v rozsahu odpovídajícím důvodnosti podané žaloby. Ve zbytku soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.
40. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, jež důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
41. Krajský soud vyhodnotil, že žalobce měl v daném případě úspěch v jedné ze dvou věcí, jichž se jeho žaloba týkala. Přestože totiž žalobce žaloval jedno (odvolací) správní rozhodnutí, materiálně se jednalo o zrušení živnostenských oprávnění ve vztahu ke dvěma živnostem s různými předměty podnikání. Soud proto přiznal (v souladu s komentářovou literaturou), žalobci náhradu těch nákladů řízení, jež připadají na věc, v níž měl plný úspěch (srov. Kühn, Z., Kocourek, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, komentář k § 60, bod 9). Ty tvoří jednu polovinu celkových nákladů řízení.
42. Náklady řízení spočívaly v zaplaceném soudním poplatku za žalobu ve výši 3 000 Kč a v nákladech právního zastoupení v řízení před krajským soudem. Soud vyšel z obsahu spisu a naznal, že šlo o dva úkony právní služby ve smyslu § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), tj. převzetí a přípravu zastoupení (tu je třeba uhradit bez ohledu na to, že právní zástupce zastupoval žalobce již ve správním řízení – srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2011, č. j. 1 As 21/2011 - 52, č. 2414/2011 Sb. NSS) a podání žaloby, za něž dle § 7 bodu 5 aplikovaného na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu náleží odměna ve výši 6 200 Kč (2 x 3 100 Kč); a dále o náhradu hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 600 Kč (2 x 300 Kč). Protože zmocněný advokát je plátcem DPH, zvyšuje se tento nárok o částku 1 428 Kč odpovídající dani ve výši 21 %, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Náklady právního zastoupení tedy činí 8 228 Kč.
43. Celkem má žalovaný uhradit žalobci jako náhradu soudního poplatku a nákladů právního zastoupení částku 5 614 Kč (polovina z 11 228 Kč), k čemuž mu soud stanovil lhůtu 30 dnů od právní moci rozsudku.
44. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává, jelikož mu žádné náklady nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 31. 10. 2022

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu